

Revisorernas redogörelse för år 2010

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet, fastställt revisionsreglemente samt de lagar och förordningar som berör revisionens verksamhet.

Revisorerna granskar *årligen*, i den omfattning som följer av god revisionsred, *all verksamhet* som bedrivs inom nämnderna. Genom lekmannarevisorerna granskar revisorerna även den verksamhet som bedrivs i de kommunala företagen.

Målet med revisorernas arbete är ansvarsprövningen, d.v.s. revisorernas bedömning i frågan om ansvarsfrihet som lämnas till kommunfullmäktige inför deras årliga ansvarsprövning och beslut. Granskningsuppdraget är medlet att nå fram till denna ansvarsprövning.

Vägledning för bedömning av väsentlighet och risk

Den planering som görs av revisionsinsatserna, är en avgörande del av revisionsprocessen i Eslövs kommun. Revisionsresurserna är begränsade och måste utnyttjas effektivt. Effektiva verktyg för att välja granskningsområden är därför viktiga för revisionens resultat.

En utgångspunkt för revisionsplaneringen är analysen av väsentlighet och risk. Revisionsarbetet skall inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår, som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning.

Utgångspunkten vid bedömning av vad som är väsentligt och riskfyllt är kommunens sätt att bedriva sin verksamhet. Verksamheten skall bedrivas på ett sätt som säkerställer tillräcklig effektivitet, kvalitet, tillförlitlighet, säkerhet och styrbarhet. Revisionsinsatserna inriktas mot områden som är centrala för att avgöra om verksamheten bedrivs ändamålsenligt.

Nämndernas och styrelsens ansvar för ledning, styrning, uppföljning, utvärdering och kontroll - ansvarsutövande

Nämnder och styrelser har ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet genom aktiva beslut. I årets granskning har inriktningen bland annat varit att granska styrningen och kontrollen i kommunen.

Följande granskningar har genomförts under året:

Årsredovisning

2010 års bokslut och årsredovisning

Granskning av årsredovisningen syftar till att pröva om denna, enligt KRL, ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen per den 31 december 2010 samt om upplysningar lämnats om händelser av väsentlig betydelse. Vi granskar också om en analys görs av verksamhetens utfall i kvalitativa och kvantitativa termer. Revisorernas synpunkter efter granskning av årsredovisningen lämnas i separat rapport, se bilaga 2 till revisionsberättelsen.

Vi har bedömt att årsredovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning samt innehåller de övriga upplysningar som lag och rekommendationer kräver, och lämnat följande sammanfattande synpunkter;

- Vi bedömer att kommunens ekonomiska situation och utveckling är god. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).
- Vi bedömer att de finansiella målen inte uppnås i och med resultat och ställning 2010.
- Vi bedömer att målen för verksamheten inte uppnås utifrån återrapporteringen i årsredovisningen.
- Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet har uppfyllts.

Delårsrapport juli 2010

Syftet har varit att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen samt om delårsrapporten uppfyller kraven utifrån KRL kapitel 9.

Revisorerna bedömde att:

- den lämnar på ett strukturerat sätt den information som stadgas i KRL samt att uppställningarna av resultat- och balansräkning och finansieringsanalys följer god redovisningssed.
- Eslövs kommun bör arbeta för att en även sammanställd redovisning bör upprättas och innefattas i delårsrapporten. För att underlätta införandet av sammanställd redovisning bör kommunen också överväga att ändra delårsperioden till årets första åtta månader samt att instruera de ägda bolagen att också upprätta delårsrapportering för samma period.
- vi delar den bedömning, som görs utifrån prognoser i delårsrapportens förvaltningsberättelse, att två av de finansiella målen uppnås under 2010 och att två av dem inte kommer att uppfyllas.
- av den redovisade målavstämningen kan vi säkert konstatera att båda målen inom Miljö och Samhällsbyggnad kommer att uppnås. För övriga verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning kan vi inte göra någon bedömning av om dessa mål kommer att uppfyllas.

- förvaltningsberättelsens innehåll i förhållande till fullmäktiges informationsbehov är tillfredsställande och vi bedömer att förvaltningsberättelsen är upprättad i enlighet med KRL och god redovisningssed.
- nämndernas redovisningar och kommentarer till sina respektive årsprognoser ger kommunfullmäktige en överskådlig bild av nämndernas ekonomiska och verksamhetsmässiga utveckling.

Fördjupade revisionsprojekt

Revisorerna har under år 2010, även genomfört fördjupade revisionsprojekt:

Granskning av löner

Granskningen var inriktad mot ett antal kontrollmål rörande bl.a. traktamente, dubbletter och övertidsskulden. I lönerutinen hanteras stora informationsmängder och stora belopp. Därför är det väsentligt att rutinen fungerar på avsett sätt.

Utifrån genomförd granskning av kontrollmålen är den samlade bedömningen att hanteringen av löner, utifrån kontrollmålen, över lag är tillfredsställande och ändamålsenlig. Det finns några moment i hanteringen som kan förbättras avseende bl.a. dubbletter, traktamente, övertid och flexetid. Därför är det viktigt att revisionens synpunkter beaktas för att stärka den interna kontrollen inom detta område.

Granskning av anläggningsregistret

Baserat på granskningen bedömer vi att redovisningen av kommunens materiella anläggningstillgångar i stort sett är baserade på ändamålsenliga rutiner och etablerade normer. Vi menar dock att vissa förbättringar kan göras.

Uppfyller anläggningsregistret kraven från Bokföringsnämndens allmänna råd?

Vi bedömer att anläggningsregistret i huvudsak uppfyller kraven från Bokföringsnämndens allmänna råd. En inventering av uppgifterna i anläggningsregistret visar att så är fallet.

Är värdena i anläggningsregistret rättvisande?

Vi bedömer att värdena i anläggningsregistret i allt väsentligt är rättvisande. Kommunen bör definiera gränsen för inventarier av ringa värde som kan kostnadsföras direkt och inte bör aktiveras i anläggningsregistret. Regler och riktlinjer angående investeringar och aktiveringar bör dokumenteras, bland annat bör definitionen av korttidsinventarier och inventarier av mindre värde samt hur man väljer att redovisa anslutningsavgifter och investeringsbidrag ingå.

Vi anser även att det är viktigt att kommunen skriftligen tydliggör vilka riktlinjer som ska gälla för klassificeringen mellan investering (anläggningstillgång) och driftskostnad eftersom en viss osäkerhet har kunnat skönjas ute i verksamheten.

Finns dokumenterade rutiner för hur man praktiskt hanterar anläggningsregistret (systemdokumentation)?

Vi bedömer att det finns en uppdaterad rutin för hur man praktiskt hanterar anläggningsregistret. Baserat på granskningen rekommenderar vi att dokumentationen av anläggningsregistret kompletteras med en beskrivning av hur de ursprungliga verifikaten till posterna i anläggningsregistret kan härledas i bokföringen.

Vi bedömer att hanteringen av investeringar ute på förvaltningarna är ändamålsenlig och att den i stort sett överensstämmer. Vi rekommenderar att ekonomiavdelningen upprättar en dokumentation av rutinerna kring redovisning och aktivering av investeringar som bland annat innehåller ansvarsfördelningen mellan ekonomiavdelningen och förvaltningarna. Dokumenterade riktlinjer säkerställer en enhetlig behandling och underlättar vid introduktion av nyanställda.

Finns det dokumenterade rutiner för inventering (existens) av tillgångarna i anläggningsregistret?

Vi bedömer att det saknas dokumenterade rutiner för inventering av tillgångarna i anläggningsregistret. Vi menar att kontrollen inte är tillräcklig. Kommunen bör regelbundet göra genomgångar att alla upptagna fastigheter och inventarier existerar och tillhör kommunen.

Granskning av kränkande behandling

Av granskningen framgår att frågan kring likabehandling är uppmärksammat och prioriterad. Den övergripande revisionsfrågan för denna granskning är om barn- och utbildningsnämnden har tillräckliga rutiner för att motverka kränkande behandling och främja likabehandling? Vi bedömer sammantaget, utifrån angivna kontrollfrågor och granskningsresultat, att skolorna arbetar aktivt med frågan och att de viktigaste delarna av rutiner och dokumentation finns. Samtidigt bedöms det finnas flera delar i arbetet med likabehandling som kan utvecklas;

- De mål och riktlinjer som finns för likabehandlingsarbetet inom nämnden bedöms vara tillräckliga. Den lagstiftning som finns och skolverkets allmänna råd är tydliga. I skölplanen pekar också nämnden på att alla skolor och förskolor ska bedriva ett systematiskt arbete för att främja alla barns och elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Likabehandlingsplaner ska upprättas, följas upp och ses över. Vi menar att utifrån ett effektivitetsperspektiv är det en brist att inte nämnden har tagit fram gemensamma riktlinjer och rutiner för de olika skolorna. Det finns exempelvis ingen gemensam mall för likabehandlingsplan. Det finns heller inget sammanhållet system för ett lärande kring vilka insatser som är de mest effektiva för att motverka mobbing. Det saknas ett system för att fånga ”best practice”. Skolorna arbetar på olika sätt med olika metoder. Det lärandet som finns sker i form av de anmälningsärenden som diskuteras i ledningsgruppen.

- Av granskningen framgår att elevinflytandet är stort och väl beskrivet i angivna planer. Likabehandlingsplanerna bygger också i stor utsträckning på skolspecifika åtgärder.
- Nämnden följer upp arbetet i nämndens kvalitetsredovisning vilken i sin tur bygger på de enskilda skolornas kvalitetsredovisningar. Planerna granskas av grundskolechefen med avseende på kvalitet. Någon uppföljning av om skolorna följer sina planer sker dock inte. Till nämnd redovisas de ärenden som går vidare till BEO, Diskrimineringsombudsmannen och Skolinspektionen. Det genomförs enkätundersökningar avseende mobbnings- och aggressionsindex hos skolornas elever. Båda kvalitetsindikatorerna utvecklas i rätt riktning. Dessa är också uppmärksammande i nämndens internkontrollplaner. Av de granskade skolornas likabehandlingsplaner framgår att analys och uppföljning sker lokalt. Åtgärder vidtas mot bakgrund av genomförd analys. Sammantaget bedömer vi att nämnden följer upp likabehandlingsarbetet, men att uppföljningen kan utvecklas.
- Vi konstaterar att de granskade skolorna har likabehandlingsplaner som är anpassade till den nya lagstiftningen. Planerna innehåller rutiner för att motverka kränkande behandling från vuxna. Vi bedömer att de granskade skolorna har tillräckliga rutiner angivna i sina likabehandlingsplaner.

Granskning av bygglovsansökningar

Granskningens revisionsfråga har varit: Säkerställer miljö- och samhällsbyggnadsnämnden en tillfredsställande handläggning av bygglovsärenden utifrån effektivitet och säkerhet? Den sammantagna bedömningen är att detta inte säkerställs på ett tillfredsställande sätt.

Nämnden bedöms ha otillfredsställande rutiner som inte säkerställer att handläggningen av bygglovsärenden sker effektivt. Bedömningen grundar sig på att det inte i tillräckligt stor utsträckning finns dokumenterade mål och riktlinjer för bygglovshantering. Därtill görs det heller inga strukturerade analyser av verksamhetens effektivitet, i form av kundundersökningar och jämförelser av bygglovsstatistik. Utifrån granskningsresultaten rekommenderas miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att:

- ta fram mät- och uppföljningsbara mål för handläggningen av bygglov i sina kommande måldokument Exempelvis skulle nämnden kunna sätta upp mål för handläggningstider för de bygglov som inte avser företag
- ta fram riktlinjer för bygglovshantering. Bland annat för att få underlag för att kunna effektivisera rutiner och arbetssätt
- se över delegationsordningens tolkningsutrymme avseende förändring av en byggnads ändamål
- genomföra återkommande kundundersökningar. Förslagsvis kan en enkät skickas ut tillsammans med bygglovet
- periodiskt jämföra bygglovsverksamhetens statistik med andra kommuners

De rutiner som miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har för att säkerställa att handläggningen av bygglovsärenden sker rättssäkert bedöms tillfredsställande. Bedömningen baseras på att det både finns muntliga och dokumenterade rutiner för att säkerställa rättsäkerheten. Det finns emellertid utrymme för förbättringar. Utifrån granskningsresultaten rekommenderas miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att:

- dokumentera rutinerna för hantering av klagomål och säkerställande av rättssäkerhet.
- öka antalet kontrollmoment i den interna kontrollplanen. Exempelvis skulle kontrollplanen kunna inkludera kontrollmoment som avgift och genomströmningstid.
- öka medarbetarnas involvering i arbetet med den interna kontrollen. Exempelvis genom att medarbetarna får vara med i framtagandet av den interna kontrollplanen och/eller utföra några kontrollmoment.

Granskning av intern kontroll inom servicenämnden

Granskningens revisionsfråga har varit:

Är tillämplade rutiner för hantering av bensinkort, körjournaler och uthyrning av fordon tillräckliga och ändamålsenliga ur ett internt kontrollperspektiv?

Den sammantagna bedömningen är att rutinerna i huvudsak säkerställer detta på ett tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden sedan förra granskningen gjort betydande framsteg i att utveckla och förbättra den interna kontrollen.

Servicenämndens interna kontroll kan dock förbättras ytterligare. Baserat på granskningsresultatet rekommenderas servicenämnden:

- att upprätta rutiner för att kontrollera att de drivmedelskort som lånas ut förvaras på ett säkert sätt. En sådan kontroll bör genomföras med jämna mellanrum och skulle kunna ingå i nämndens interna kontrollplan.
- att se över möjligheten till att upprätta gemensamma riktlinjer med Statoilstationen när det gäller hur länge drivmedelskortens kvitton ska sparas.
- att klargöra i dokumenten "Regler för användning av fordon inom Eslövs kommun" och "Instruktioner för källarbilar" samt "Rutinbeskrivning för hantering av leasingbilar" att de är politiskt antagna
- att begära in utdrag från de olika nämndernas delegationsordningar vari det framgår vilka medarbetare inom respektive nämnd som är berättigade

att underteckna bilavtal. Dessa namn bör förslagsvis sammanställas i ett dokument som sedermera uppdateras regelbundet inom bilpoolen.

Granskning av om/tillbyggnad Ölyckeskolan

Granskningens revisionsfråga har varit:

Hur stor andel av utgifterna för byggande, sanering m m för Ölyckeskolan, under 2009, borde ha klassificerats som driftskostnader?

Utifrån genomförd granskning har inte kunnat fastställas storleken av underhålls-åtgärder som borde klassificeras som driftskostnader. Dock kan konstateras att angivna 3,0 mkr varit alltför lågt belopp.

Stödsystem måste införas som är ändamålsenliga för att kunna följa liknande projekt i framtiden.

Förkalkylering bör tydligare ange grunderna för utgifternas fördelning.

Avräkning av projekt bör genomföras efter slutredovisning och slutbesiktning.

Servicekommittén har i februari 2011 besvarat revisorernas rapport, där kommittén dels "anser att den väl svarar mot den verklighet som finns..." dels beskriver ett antal åtgärder som svarar mot revisorernas synpunkter.

Övrigt

Revisorerna har på sedvanligt sätt tagit del av kommunstyrelsens, nämndernas och de kommunala företagens protokoll.

Revisorerna har sammanträffat med kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsens presidium under året. Därutöver har revisorerna träffat några av kommunens ledande tjänstemän. Vi har under året löpande följt utvecklingen av kommunens ekonomi.

Under revisionsåret har vi haft 9 ordinarie sammanträden.

Årets ekonomiska resultat

Under året har kommunrevisionen haft ett budgeterat anslag på 850 tkr. Årets verksamhet har givet ett positivt resultat om 9 tkr.

Revisorerna har som sakkunnigt biträde anlitat PwC.